

Ammattiliitto Pron lausunto Monimuotoiset perheet työryhmän loppuraporttiin

STTK on edustettuna STM:n Monimuotoiset perheet työryhmässä. STTK pyytää liittojensa kommentteja Monimuotoiset perheet työryhmän loppuraporttiin 20.11.2015 mennessä.

Ammattiliitto Pron keskeiset viestit

- **Lainsäädäntö tulee uudistaa siten, että se varmistaa yhdenvertaisuuden toteutumisen kaikkien lasten ja vanhempien perheissä, riippumatta esimerkiksi lapsen perheessä olevien vanhempien määrästä, sukupuolista tai siitä, missä vanhempi asuu.**
- **Ammattiliitto Pro kannattaa tehtyjä esityksiä säännösten korjaamiseksi.**
- **Lisäksi perheissä, jossa lapsella on enemmän kuin kaksi vanhempaa, heille kaikille tulee myöntää oikeus isyysrahaan.**

Raportin keskeinen sisältö

Työryhmän tehtävänä oli, huomioiden hallitusohjelman tavoitteet, edistää lapsen hyvinvointia ja parantaa erityyppisten perheiden keskinäistä yhdenvertaisuutta, tarkastella sairausvakuutuslakiin sisältyviä vanhempainpäivärahasäännöksiä erityisesti yksinhuoltaja-, etävanhempi-, adoptio-, monikko-, sateenkaari-, ja sijaisperheiden kannalta. Tarkastelunsa perusteella työryhmä arvioi mitä mahdollisia muutostarpeita mainittuihin säännöksiin kohdistuu ja valmisteli esitykset niiden toteuttamiseksi.

Työryhmä totesi, että erilaisten perhemuotojen päivärahaetuuksien vertailu ja perheiden yhdenvertaisuuden arviointi on haasteellista, koska sairausvakuutuslain mukaisen vanhempainpäivärahajärjestelmän perusta ja rakenne on luotu aikana, jolloin ns. ydinperhe oli vallitseva perhemuoto.

Eryyksen merkittävänä epäkohtana työryhmä piti tilannetta, jossa lasta yksin hoitavalla lähivanhemmalla ei ole lainkaan oikeutta vanhempainpäivärahaan.

Työryhmän raportti sisältää monia esityksiä, tässä keskeisimpiä:

Yhden vanhemman perheille: lapsen kanssa asuvalle ja lapsesta huolehtivalle isälle myönnettäisiin oikeus isyys- ja vanhempainrahaan, vaikka hän ei asuisi lapsen äidin kanssa. Lapsen kanssa yksin asuvalle ja lapsesta huolehtivalle äidille myönnettäisiin oikeus isyysrahaa vastaaviin vanhempainpäivärahapäiviin (54 pv), jos äiti on ainoa huoltaja.

Etävanhemmille: etävanhemmalle, joka on lapsen huoltaja, myönnettäisiin oikeus vanhempainpäivärahaan vastaavasti kuin lähivanhemmalla on. Tietyin edellytyksin vanhempainrahakausia voitaisiin myös jakaa etävanhemman, lähivanhemman ja lähivanhemman puolison kesken.

Adoptioperheille: adoptiovanhemman vanhempainrahakausi pidennettäisiin 233 arkipäivään. Vanhempainrahaoikeus myönnettäisiin kaikille alle 18-vuotiaan lapsen adoptoiville vanhemmille.

Monikkoperheille: monikkoperheen isälle myönnettäisiin isyysraha pidennettynä vastaavasti kuin monikkoperheen vanhempainraha. Isyysrahan pidennys koskisi myös vastaaviin päiviin oikeutettua naista.

Sateenkaariperheille: vanhempainraha ja –isyysrahaoikeus myönnettäisiin myös vanhemman samaa sukupuolta olevalle avopuolisolle. Lapsen perheen sisäinen adoptoiminen isyysrahan edellytyksenä poistettaisiin.

Työryhmän tekemien esitysten toteuttaminen ja tarvittavat lainsäädäntömuutokset edellyttävät jatkovalmistelua.

Ammattiliitto Pron lausunto

Ammattiliitto Pro pitää tärkeänä, että sairausvakuutuslain vanhempainpäivärahasäännöksiä tarkastellaan perheiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Pron kantana on, että perheisiin liittyvä lainsäädäntö tulee uudistaa siten, että se varmistaa yhdenvertaisuuden toteutumisen kaikkien lasten ja vanhempien perheissä, riippumatta esimerkiksi lapsen perheessä olevien vanhempien määrästä, sukupuolista tai siitä, missä vanhempi asuu. Tämä koskee erityisesti yksinhuoltaja-, etävanhempi-, adoptio-, monikko-, sateenkaari- ja sijaisperheitä.

Ammattiliitto Pro kannattaa työryhmän työssä esiin tuotuja esityksiä säännösten korjaamiseksi. Lisäksi Pro ehdottaa, että raportissa huomioitaisiin lainsäädännön muutoksen tarve tilanteissa, joissa lapsella on enemmän kuin kaksi vanhempaa. Näissä tilanteissa kaikille lapsen vanhemmille tulee myöntää oikeus isyysrahaan.

Se, että vanhempien yhdenvertainen kohtelu ja tasapuoliset mahdollisuudet vanhemmuuteen eivät nykyisin toteudu, on merkittävä epäkohta.

Ammattiliitto Pro

Else-Mai Kirvesniemi
johtaja

Tanja Lehtoranta
työympäristö- ja
tasa-arvoasiantuntija